

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 14 maja 2024 r.

ZP-KNPS.431.6.17.2024.MB1

Pani
Agnieszka Januchowska
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Jaworze

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 12-15 marca 2024 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Monika Broniszewska – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Anita Denes-Ziemkiewicz – inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Jaworze zwanym dalej „MOPS” lub „Ośrodkiem” z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2023 r. do 12 marca 2024 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2024 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Agnieszka Januchowska zatrudniona na stanowisku Dyrektora MOPS w Jaworze, która ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w tym okresie.

Podpisany w dniu 24.04.2024 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaworze w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego do 31.12.2023 r. (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Ustalono, że Dyrektor MOPS w Jaworze na podstawie imiennego upoważnienia Burmistrza Miasta Jawora wydaje decyzje administracyjne w zakresie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 146).

Gmina Jawor nie prowadziła na swoim terenie mieszkania chronionego, a od 1.11.2023 r. mieszkania treningowego lub wspomagane (art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy). W dniu 15.12.2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworze zawarł Umowę Nr 2/MT2022 z Fundacją Raduga regulującą kwestie możliwości umieszczania osób potrzebujących pomocy posiadających ostatni stały meldunek na terenie Gminy Jawor w mieszkaniu treningowym prowadzonym przez Fundację Raduga.

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9 ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach i nie złożono wniosków o udzielenie pomocy w formie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa

zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Gmina Jawor nie realizuje zadań z art. 17 ust. 2 pkt 2, 2a, 3a, 3b ustawy dotyczących przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze (pkt 2), organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich (pkt 2a), opracowywania i realizacji projektów socjalnych (pkt 3a) oraz przyznawania i realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej (pkt 3b), gdyż jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

Gmina Jawor na swoim terenie nie prowadzi domów pomocy społecznej o zasięgu gminnym (art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy), prowadzi natomiast Dzienny Dom Senior+ oraz Salę Dziennego Pobytu funkcjonujące jako działy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zlokalizowane przy ul. Kwiatowej 15 w Jaworze.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że Kierownik Dziennego Domu Senior+, zatrudniony od 1.09.2022 r., nie posiada specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej. Literalne brzmienie art. 111a ust. 3 ustawy wskazuje na konieczność zatrudnienia osoby kierującej jednostką organizacyjną pomocy społecznej, która musi spełniać wymagania dla kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 6, 9 i 10 ustawy, dotyczące:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9),
- zapewnienia utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzania sprawozdawczości i przekazywania jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego - zadanie realizowane od 1 stycznia 2024 r. (pkt 10).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 4, 7 i 8 ustawy dotyczące:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8),

nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora MOPS, w okresie objętym kontrolą na terenie Gminy nie było zgłoszeń/wniosków o taką pomoc.

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy). Z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora Ośrodka wynika, że na terenie Gminy Jawor znajduje się Środowiskowy Dom Samopomocy typu A będący jednostką powiatową, z którego mogą korzystać mieszkańcy Jawora.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworze koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

Dyrektor MOPS w Jaworze nie wytaczał powództw o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5 ustawy). Jednakże, jak zapewnił Zastępca Dyrektora Ośrodka, osobom zainteresowanym udzielano informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne w ramach roszczeń z Kodeksu rodzinnego.

W kontrolowanym okresie Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, jednakże, jak zapewnił Zastępca Dyrektora MOPS, pracownicy Ośrodka udzielali niezbędnych informacji oraz udostępniali druki (art. 110 ust. 6 ustawy).

Dyrektor MOPS w Jaworze składał Radzie Miejskiej w Jaworze coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworze realizuje wypłatę świadczeń pieniężnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego

państwa, o których mowa w art. 29 i 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.), zwanej dalej „specustawą”.

Dyrektor MOPS w Jaworze spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Zastępca Dyrektora MOPS w Jaworze nie posiada wskazanej w art. 122 ust. 1 ustawy specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej i nie może być zatrudniona na tym stanowisku. Powierzenie stanowiska Zastępcy Dyrektora MOPS osobie nieposiadającej specjalizacji z zakresu pomocy społecznej nie jest działaniem prawidłowym. Zajmująca to stanowisko osoba ma zastępować Dyrektora Ośrodka w czasie jego nieobecności. Jest więc osobą kierującą jednostką organizacyjną pomocy społecznej w rozumieniu art. 122 ust. 1 ustawy, zatem powinna posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 400 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni terenowi zatrudnieni w MOPS, w tym 1 zatrudniony na 0,75 etatu w wysokości 300 zł. Jak oświadczył Zastępca Dyrektora Ośrodka ww. dodatek nie był wliczany do kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowników socjalnych.

W aktach personalnych pracowników socjalnych Ośrodka znajdują się stosowne pisma o przyznaniu powyższego dodatku oraz podpisane zakresy czynności.

Osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi spełniają wymogi w zakresie wymaganych kwalifikacji zawodowych określone w § 3 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 ze zm.)

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Jawor zamieszkały na dzień 29.02.2024 r. przez 20 253 mieszkańców, w tym 207 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Jaworze na dzień kontroli zatrudnionych było 10 pracowników socjalnych (9,75 etatu), realizujących pracę socjalną.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

W przypadku MOPS w Jaworze powyższy wskaźnik na dzień kontroli został spełniony w stosunku do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

W sprawach dotyczących udzielania schronienia osobom bezdomnym stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W skontrolowanych poniższych sprawach brakowało dokumentów potwierdzających odbiór decyzji przez Strony. Dyrektor Ośrodka przedstawił kserokopie stron z książki korespondencyjnej potwierdzającej fakt wysłania korespondencji do Stron, ale nie dostarczenia. Dodatkowo przedstawiono przygotowane przez Ośrodek informacje z danymi przesyłek (listów poleconych ekonomicznych) i ich statusem, z których również nie wynikało jakich pism/decyzji dotyczą.
 - sprawa nr 1 (J.Ś.) decyzja Nr 000097/01/2023 z dnia 19.01.2023 r. oraz decyzja Nr 001613/08/2023 z dnia 29.08.2023 r.
 - sprawa nr 3 (Z.Cz.) decyzja Nr 000279/03/2023 z dnia 3.03.2023 r. oraz decyzja Nr 002043/10/2023 z dnia 16.10.2023 r.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Przepisy art. 39 i następne k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez

pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.

W sprawach dotyczących udzielania pomocy w formie posiłku stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 (M.Ch.) decyzją Nr 001195/06/2023 z dnia 16.06.2023 r. przyznano pomoc w formie posiłków. W aktach sprawy brak jest wniosku Strony o udzielenie pomocy w przedmiotowym zakresie, udokumentowanego wszczęcia postępowania z urzędu oraz wywiadu środowiskowego poprzedzającego wydanie niniejszej decyzji. W dokumentach do rodzinnego wywiadu środowiskowego z dnia 14.04.2023 r. pracownik socjalny dokonał ręcznie w dniu 14.06.2023 r. adnotacji w potrzebach i oczekiwaniach, że klientka poinformowała telefonicznie, iż nadal oczekuje wsparcia w formie obiadów, dokonał wpisu w diagnozie sytuacji osoby lub rodziny, że „(...) Pani M. posiada swoje świadczenie, które w maju wynosiło (...)” oraz w planie pomocy „proponuję pomoc w formie obiadów wożonych z CUS 5 dni w tygodniu od 1.07.23 do 31.12.23 – odpłatność 100%”. Strona nie potwierdziła niniejszych czynności na żadnym z dokumentów prowadzonego postępowania. W aktach powyższej sprawy nie było żadnej informacji, notatki służbowej, protokołu z przeprowadzonej rozmowy telefonicznej ze świadczeniobiorcą, w trakcie której ustalono by sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową, której przeprowadzenie dopuszczał art. 15o ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Zgodnie z art. 102 ust. 2 ustawy świadczenia z pomocy społecznej udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być również udzielana z urzędu, przy czym fakt ten winien być odnotowany zgodnie z zasadą pisemności przywołaną w art. 14 § 1a oraz § 2 k.p.a. Należy podkreślić, że § 2 k.p.a. przywołanego wyżej przepisu dopuszcza inny sposób załatwienia sprawy między innymi ustny, telefoniczny. Jednakże wybór możliwości załatwienia sprawy w trybie art. 14 § 2 k.p.a., ogranicza, ale nie wyłącza zasady pisemności postępowania. W przypadku bowiem wyboru przez organ formy ustnej, telefonicznej, za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub innych środków łączności, i tak organ ma obowiązek pisemnego utrwalenia w aktach postępowania (w formie protokołu lub podpisanej przez strony adnotacji) treści oraz istotnych motywów takiego załatwienia sprawy. Ponadto zgodnie z treścią art. 61 § 2 k.p.a. organ administracji publicznej może ze względu na szczególnie ważny interes strony wszczęć

z urzędu postępowanie także w sprawie, w której przepis prawa wymaga wniosku strony, jednakże nie zwalnia to organu z uzyskania na to zgody strony w toku postępowania, a w razie nieuzyskania zgody umorzenia niniejszego postępowania. O wszczęciu postępowania z urzędu lub na żądanie jednej ze stron należy zawiadomić wszystkie osoby będące stronami w sprawie. Zawiadomienie strony o wszczęciu postępowania z urzędu, przewidziane przez art. 61 § 4 k.p.a., winno mieć formę pisemną.

Kontrolowane postępowania kończą decyzje administracyjne przyznające świadczenia, które należało wydać po przeprowadzeniu rodzinnych wywiadów środowiskowych (art. 106 ust. 4 ustawy). W związku z powyższym wywiady środowiskowe powinny być przeprowadzone po powzięciu informacji o potrzebie udzielenia świadczeń z pomocy społecznej. Stosowana przez MOPS forma „dopisków” do wywiadów przeprowadzonych kilka miesięcy wcześniej będących materiałem dowodowym w zakończonym już postępowaniu administracyjnym jest niezgodna z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. Niniejsza praktyka nie może zostać uznana za aktualizację wywiadu środowiskowego, o której mowa w art. 107 ust. 4 ustawy. Z brzmienia wyżej przywołanego przepisu wyraźnie wynika, iż w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządza się aktualizację wywiadu – Część IV, a nie „dopiski” do wywiadów środowiskowych w zakończonych postępowaniach administracyjnych. Co zresztą potwierdza, że wcześniejsza pomoc przyznana była na okres, a zatem nie należy jej traktować jako stałej formy pomocy.

W sprawach dotyczących udzielania pomocy w formie zasiłków okresowych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawach nr 2 (S.L.) oraz nr 5 (P.K.) decyzje o numerach:

- 001365/07/2023 z dnia 14.07.2023 r.,

- 000751/04/2023 z dnia 17.04.2023 r.

zostały odebrane przez Strony bez wskazania daty ich doręczenia. Na niniejszych decyzjach widniały tylko podpisy Stron.

Analogicznie jak w sprawach dotyczących udzielenia schronienia właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Przepisy art. 39 i następne k.p.a. regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące.

W sprawach dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 3 (P.K.) z wniosku złożonego w dniu 3.01.2023 r. decyzją o numerze 000064/01/2023 z dnia 18.01.2023 r. potwierdzono prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych od 19.01.2023 r. na okres 90 dni, a nie od dnia złożenia wniosku. W aktach sprawy brak było dokumentów potwierdzających udzielenie Stronie świadczeń w stanie nagłym oraz potwierdzających objęcie świadczeniobiorcy ubezpieczeniem zdrowotnym.

Z treści art. 54 ust. 4 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wynika, że decyzję potwierdzającą prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest: 1) dzień złożenia wniosku, 2) w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym - dzień udzielenia świadczenia chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym (art. 54 ust. 7 ustawy). Zgodnie z Wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 lutego 2020 r. (II GSK 1494/19) treść art. 54 ust. 7 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, nie pozostawia wątpliwości, że ma on charakter bezwzględnie obowiązującej normy, która w przypadku spełnienia wymaganych przesłanek nie pozostawia właściwemu organowi zakresu uznania administracyjnego, lecz obliuguje go do wydania rozstrzygnięcia, na które zezwala obowiązujący przepis prawa. W oparciu o powyższe Ośrodek powinien potwierdzić prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych od 3.01.2023 r., tj. od dnia złożenia wniosku przez Stronę.

2. We wszystkich skontrolowanych sprawach zakończonych decyzjami administracyjnymi potwierdzającymi prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w aktach sprawy brakowało dokumentów potwierdzających dostarczenie kopii niniejszych decyzji w terminie 7 dni od dnia ich wydania Narodowemu Funduszowi Zdrowia. Ośrodek dysponował wyłącznie wyciągami z nadania listów poleconych ekonomicznych przesyłanych do NFZ, których nie można było zidentyfikować personalnie.

Zgodnie z art. 54 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w przypadku wydania decyzji

potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wójt (burmistrz, prezydent) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy jest obowiązany dostarczyć w terminie 7 dni od dnia jej wydania, kopię tej decyzji Narodowemu Funduszowi Zdrowia. Zasada oficjalności doręczeń pism w postępowaniu administracyjnym została uregulowana w art. 39 i następnych k.p.a. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany.

W sprawach dotyczących przyznania pomocy w formie usług opiekuńczych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 (T.M.) decyzją Nr 000137/01/2023 z dnia 27.01.2023 r., a w sprawie nr 2 (K.D.) decyzją Nr 000061/01/20223 z dnia 23.01.2023 r. przyznano osobom pomoc w formie usług opiekuńczych. W aktach spraw brak jest wniosków Stron o udzielenie pomocy w przedmiotowym zakresie oraz udokumentowanego wszczęcia postępowania z urzędu. W sprawie nr 2 (K.D.) jedynie w wywiadzie środowiskowym z dnia 16.01.2023 r. w części potrzeby i oczekiwania pracownik socjalny wpisał, że „Strona oczekuje na pomoc w formie usług opiekuńczych 1 godz. – wniosek ustny zgłoszony podczas wywiadu”.

Analogicznie jak w sprawie przyznania posiłku świadczenia z pomocy społecznej udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być również udzielana z urzędu, przy czym fakt ten winien być odnotowany zgodnie z zasadą pisemności. Kontrolowane postępowania kończą decyzje administracyjne przyznające świadczenia, które należało wydać po przeprowadzeniu rodzinnych wywiadów środowiskowych, które powinny być przeprowadzone po powzięciu informacji o potrzebie udzielenia świadczeń z pomocy społecznej.

W sprawach dotyczących przyznania pomocy w formie dożywiania dzieci stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 1 (N.K.) decyzją Nr 001727/09/2023 z dnia 12.09.2023 r. przyznano pomoc w formie bezpłatnych posiłków dla L.K. oraz B.K. od dnia 13.09.2023 r. do dnia 31.12.2023 r. W aktach sprawy brak jest wniosku Strony o udzielenie pomocy w przedmiotowym zakresie, udokumentowanego wszczęcia postępowania z urzędu, oświadczenia o dochodach z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku oraz wywiadu środowiskowego poprzedzającego wydanie niniejszej decyzji. W dokumentach do rodzinnego wywiadu środowiskowego z dnia 24.04.2023 r. pracownik socjalny dokonał ręcznie w dniu

- 11.09.2023 r. adnotacji o potrzebie przyznania pomocy w formie obiadów dla dzieci, dokonał wpisu w diagnozie sytuacji osoby lub rodziny, że „*sytuacja materialno-bytowa nie uległa zmianie*” oraz w planie pomocy „*propozycję przyznania pomocy w formie opłacenia posiłków dla L.K. i B.K.*”. Strona nie potwierdziła niniejszych czynności na żadnym z dokumentów prowadzonego postępowania.
2. W sprawie nr 4 (M.D.) decyzją Nr 001679/09/2023 z dnia 8.09.2023 r. przyznano pomoc w formie bezpłatnych posiłków dla L.D. od dnia 12.09.2023 r. do dnia 31.12.2023 r. W aktach sprawy brak jest wniosku Strony o udzielenie pomocy w przedmiotowym zakresie, udokumentowanego wszczęcia postępowania z urzędu oraz wywiadu środowiskowego poprzedzającego wydanie niniejszej decyzji. W dokumentach do rodzinnego wywiadu środowiskowego – aktualizacji, tj. Części IV z dnia 12.06.2023 r. pracownik socjalny dokonał w dniu 8.09.2023 r. adnotacji o telefonicznym przyjęciu wniosku, wpisał w diagnozie sytuacji osoby lub rodziny, że „*sytuacja materialno-bytowa nie uległa zmianie*” oraz w planie pomocy „*propozycję przyznania pomocy w formie opłacenia posiłków dla L.D.*”. Strona nie potwierdziła niniejszych czynności na żadnym z dokumentów prowadzonego postępowania.
3. W sprawie nr 2 (M.Z.) decyzjami o numerach 001685/09/2023 z dnia 11.09.2023 r. oraz Nr 001680/09/2023 z dnia 11.09.2023 r. przyznano pomoc w formie bezpłatnych posiłków dla dzieci od dnia 12.09.2023 r. do dnia 31.12.2023 r. W aktach sprawy brak jest udokumentowanego wniosku strony o udzielenie pomocy w przedmiotowym zakresie, udokumentowanego wszczęcia postępowania z urzędu oraz wywiadu środowiskowego poprzedzającego wydanie niniejszej decyzji. W dokumentach do rodzinnego wywiadu środowiskowego – aktualizacji, tj. Części IV z dnia 30.06.2023 r. pracownik socjalny dokonał ręcznie w dniu 8.09.2023 r. adnotacji o potrzebie przyznania pomocy w formie obiadów dla dzieci, dokonał wpisu w diagnozie sytuacji osoby lub rodziny, że „*sytuacja klientki nie uległa zmianie*” oraz w planie pomocy „*propozycję przyznania pomocy w formie obiadów dla D.Z., J.S. i Z.S.*”. Strona nie potwierdziła niniejszych czynności na żadnym z dokumentów prowadzonego postępowania.

Analogicznie jak w sprawie przyznania posiłku i usług opiekuńczych świadczenia z pomocy społecznej udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być również udzielana z urzędu, przy czym fakt ten winien być odnotowany zgodnie z zasadą pisemności. Kontrolowane postępowania kończą decyzje

administracyjne przyznające świadczenia, które należało wydać po przeprowadzeniu rodzinnych wywiadów środowiskowych, które powinny być przeprowadzone po powzięciu informacji o potrzebie udzielenia świadczeń z pomocy społecznej.

Ponadto zgodnie z art. 107 ust. 5 ustawy pracownik socjalny przeprowadzający rodzinny wywiad środowiskowy może domagać się od osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc złożenia oświadczenia o dochodach i stanie majątkowym, a w przypadku gdy okoliczności sprawy, mające wpływ na prawo do świadczeń, wymagają potwierdzenia innym oświadczeniem lub dokumentem niż wymieniony w art. 5b, można domagać się takiego oświadczenia lub dokumentu (art. 107 ust. 5d ustawy). Dopuszczalne przepisami prawa dokumenty o dochodach przyjmuje się z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku. A zatem przyjęcie oświadczeń o dochodach będących materiałem dowodowym w zakończonym już postępowaniu administracyjnym z innego miesiąca niż miesiąc poprzedzający złożenie wniosku w kontrolowanych sprawach nie jest działaniem prawidłowym.

4. W sprawie nr 2 (M.Z.) w aktach sprawy brakowało dokumentu potwierdzającego doręczenie stronie decyzji o nr 000881/05/2023 z dnia 8.05.2023 r.

Analogicznie jak w sprawach dotyczących udzielenia schronienia i przyznania pomocy w formie zasiłków okresowych właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Przepisy art. 39 i następne k.p.a. regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące.

W sprawach dotyczących udzielania pomocy w formie zasiłków stałych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 (M.B.) brakowało dokumentu potwierdzających odbiór decyzji Nr 000498/02/2024 z dnia 14.02.2024 r. przez Stronę. Dyrektor Ośrodka przedstawił kserokopie strony z książki korespondencyjnej potwierdzającej fakt wysłania korespondencji do Strony, ale nie dostarczenia. Dodatkowo przedstawiono przygotowaną przez Ośrodek informację z danymi przesyłki (listu poleconego ekonomicznego) i jego statusem, z której również nie wynikało jakiego pisma/decyzji dotyczy.

Analogicznie jak w sprawach dotyczących udzielenia schronienia, przyznania pomocy w formie zasiłków okresowych i dożywiania dzieci właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Przepisy art. 39 i następne k.p.a. regulujące kwestie doręczeń

w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznania pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 3 (E.P.) brakowało dokumentu potwierdzającego odbiór decyzji Nr 001124/06/2023 z dnia 12.06.2023 r. przez Stronę.

Analogicznie jak w sprawach dotyczących udzielenia schronienia, przyznania pomocy w formie zasiłków okresowych, dożywiania dzieci i zasiłków stałych właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Przepisy art. 39 i następne k.p.a. regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące.

2. W sprawie nr 1 (A.D.) decyzją o numerze 000902/05/2023 z dnia 10.05.2023 r. przyznano pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi od dnia 1.06.2023 r. do dnia 30.11.2023 r. W aktach sprawy brak jest wniosku Strony o udzielenie pomocy w przedmiotowym zakresie, udokumentowanego wszczęcia postępowania z urzędu, dokumentów potwierdzających dochód w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku oraz wywiadu środowiskowego poprzedzającego wydanie niniejszej decyzji. W dokumentach do rodzinnego wywiadu środowiskowego z dnia 9.03.2023 r. pracownik socjalny dokonał ręcznie w dniu 9.05.2023 r. wpisu w diagnozie sytuacji osoby lub rodziny, że „Klientka zgłosiła, że nadal oczekuje na pomoc w formie usług opiekuńczych od VI 2023 r. w ilości 1 godz. dziennie” oraz w planie pomocy „proponuję specjalistyczne usługi opiekuńcze od VI-XI 223 r., 1 godz. dziennie od poniedziałku do piątku bez dni wolnych od pracy, odpłatność 1%, tj. 0,72 zł”. Strona nie potwierdziła niniejszych czynności na żadnym z dokumentów prowadzonego postępowania.

3. W sprawie nr 2 (H.I.) decyzją o numerze 000902/05/2023 z dnia 12.05.2023 r. przyznano pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi od dnia 1.06.2023 r. do dnia 30.11.2023 r. W aktach sprawy brak jest wniosku Strony o udzielenie pomocy w przedmiotowym zakresie z dnia 10.05.2023 r., który przywołano w ww. decyzji, dokumentów potwierdzających dochód w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku oraz wywiadu środowiskowego poprzedzającego wydanie niniejszej decyzji. W dokumentach do rodzinnego wywiadu środowiskowego – aktualizacji,

tj. Części IV z dnia 25.04.2023 r. pracownik socjalny dokonał ręcznie w dniu 10.05.2023 r. adnotacji w potrzebach i oczekiwaniach osoby „*klientka zawnioskowała o pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych w dniu 10.05.2023 r.*”, dokonał wpisu w diagnozie sytuacji osoby lub rodziny, że „*sytuacja materialno-bytowa klientki nie uległa zmianie*” oraz w planie pomocy propozycję pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych. Strona nie potwierdziła niniejszych czynności na żadnym z dokumentów prowadzonego postępowania.

4. W sprawie nr 3 (E.P.) decyzją Nr 001124/06/2023 z dnia 12.06.2023 r. przyznano pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W aktach sprawy brak jest wniosku Strony o udzielenie pomocy w przedmiotowym zakresie, udokumentowanego wszczęcia postępowania z urzędu oraz wywiadu środowiskowego poprzedzającego wydanie niniejszej decyzji. W dokumentach do aktualizacji rodzinnego wywiadu środowiskowego z dnia 3.03.2023 r. pracownik socjalny dokonał ręcznie w dniu 7.06.2023 r. adnotacji w potrzebach i oczekiwaniach osoby „*klientka zwróciła się o pomoc w formie spec. usług opiekuńczych, obiadów z CUS 7 dni oraz pobytu na Sali Senior+. Poinf., że sytuacja materialno-bytowa nie uległa zmianie*” oraz w planie pomocy naniósł propozycję pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych. Strona nie potwierdziła niniejszych czynności na żadnym z dokumentów prowadzonego postępowania.

Analogicznie jak w sprawie przyznania posiłku, usług opiekuńczych i dożywiania dzieci świadczenia z pomocy społecznej udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być również udzielana z urzędu, przy czym fakt ten winien być odnotowany zgodnie z zasadą pisemności. Kontrolowane postępowania kończą decyzje administracyjne przyznające świadczenia, które należało wydać po przeprowadzeniu rodzinnych wywiadów środowiskowych, które powinny być przeprowadzone po powzięciu informacji o potrzebie udzielenia świadczeń z pomocy społecznej.

Ponadto sytuację dochodową i majątkową należy ustalać w oparciu o dokumenty wymienione w art. 107 ust. 5b ustawy. Dopuszczalne przepisami prawa dokumenty o dochodach przyjmuje się z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku. A zatem przyjęcie oświadczeń o dochodach będących materiałem dowodowym w zakończonym już postępowaniu administracyjnym z innego miesiąca niż miesiąc poprzedzający złożenie wniosku w kontrolowanych sprawach nie jest działaniem prawidłowym.

5. W sprawie nr 2 (H.I.) w aktualizacji wywiadu środowiskowego z dnia 8.11.2023 r. sporządzonego przed wydaniem decyzji Nr 002153/11/2023 z dnia 10.11.2023 r. brakowało zatwierdzenia planu pomocy przez kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

Zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, na podstawie przeprowadzonego wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy i diagnozy sytuacji danej osoby lub rodziny i formułuje wnioski z niej wynikające, stanowiące podstawę planowania pomocy. Sporządzony przez pracownika socjalnego plan pomocy stanowi propozycję, co do sposobu postępowania w danej sprawie. Ostateczne rozstrzygnięcie, w jakiej formie i jakim wymiarze świadczenia zostaną przyznane należy do kierownika ośrodka pomocy społecznej. Plan pomocy zatwierdzony przez kierownika OPS stanowi podstawę do kontynuowania realizacji decyzji przyznającej zatwierdzone świadczenie. Wywiad środowiskowy jest szczególnym środkiem dowodowym mającym zastosowanie w postępowaniu w sprawach z zakresu pomocy społecznej, przy pomocy, którego organ administracji (przez pracownika socjalnego) ustala faktyczną sytuację socjalno-bytową osoby/rodziny ubiegającej się o pomoc oraz określa jej potrzeby i oczekiwania. W związku z tym wywiady środowiskowe winny być sporządzane rzetelnie.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznania świadczeń z programu „Posiłek w szkole i w domu” dla osób dorosłych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 (J.D.) decyzją o numerze 000250/01/2024 z dnia 25.01.2024 r. przyznano pomoc w formie posiłków. W aktach sprawy brak jest wniosku Strony o udzielenie pomocy w przedmiotowym zakresie, udokumentowanego wszczęcia postępowania z urzędu oraz wywiadu środowiskowego poprzedzającego wydanie niniejszej decyzji. W dokumentach do rodzinnego wywiadu środowiskowego z dnia 11.12.2023 r. pracownik socjalny dokonał ręcznie wpisu w potrzebach i oczekiwaniach osoby „w/w oczekuje od II 2024 r. na dalszą pomoc w formie obiadów z CUS” – brak wskazania daty dokonania dopisku, w diagnozie sytuacji osoby lub rodziny dopisano w dniu 24.01.2024 r., że „Pan J.D. oczekuje od II 2024 r. na dalszą pomoc w formie obiadów z CUS i o taką pomoc wnioskuję” oraz w planie pomocy „proponuję od II-VI 2024 r. dalszą pomoc w formie obiadów – 5 dni w tygodniu - bezpłatnie”. Strona nie potwierdziła niniejszych czynności na żadnym z dokumentów prowadzonego postępowania.

Analogicznie jak w sprawie przyznania posiłku, usług opiekuńczych, dożywiania dzieci i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczenia

z pomocy społecznej udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być również udzielana z urzędu, przy czym fakt ten winien być odnotowany zgodnie z zasadą pisemności. Kontrolowane postępowania kończą decyzje administracyjne przyznające świadczenia, które należało wydać po przeprowadzeniu rodzinnych wywiadów środowiskowych, które powinny być przeprowadzone po powzięciu informacji o potrzebie udzielenia świadczeń z pomocy społecznej.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zatrudnienie na stanowisku Kierownika Dziennego Domu Senior+ osoby, która nie spełnia kwalifikacji zawodowych;
2. Zastępca Dyrektora Ośrodka nie posiada specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej;
3. Błędny sposób doręczania decyzji administracyjnych i właściwego potwierdzania doręczenia stronie decyzji administracyjnej;
4. Brak wniosków oraz brak udokumentowania wszczęcia postępowania przed przyznaniem stronie pomocy;
5. Brak przeprowadzenia wywiadów środowiskowych przed wydaniem decyzji administracyjnych przyznających pomoc;
6. Błędnie wskazany okres potwierdzający prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
7. Brak dokumentu umożliwiającego potwierdzenie terminowego doręczenia Narodowemu Funduszowi Zdrowia kopii decyzji administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej w kontrolowanych sprawach;
8. Nieprawidłowe dokumentowanie dochodu rodziny przed wydaniem decyzji administracyjnych;
9. Nierzetelne sporządzenie wywiadu środowiskowego;

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Uregulować kwestię zatrudnienia osoby posiadającej kwalifikacje zawodowe na stanowisku Kierownika Dziennego Domu Senior+.

Podstawa prawna: art. 122 ust. 1 w związku z art. 6 pkt 5 i art. 51 ust. 2, ust. 4 i ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

Termin wykonania: do 31.10.2024 r.

2. Na stanowisku Zastępcy Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zatrudniać osoby posiadające specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Podstawa prawna: art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

Termin wykonania: do 31.10.2024 r.

3. Decyzje administracyjne w sprawach pomocy społecznej doręczać stronie postępowania za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy, a gdy działa przez przedstawiciela - temu przedstawicielowi. W przypadku doręczania pism w lokalu organu administracji publicznej lub przez pracowników, dopilnować, aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pism swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Podstawa prawna: art. 39 i art. 46 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Świadczenia z pomocy społecznej udzielać na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. W przypadku udzielania pomocy z urzędu dokumentować przyczynę takiego postępowania przestrzegając zasady pisemności.

Podstawa prawna: art. 102 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) oraz art. 61 § 2, § 4 z uwzględnieniem art. 14 § 1a i § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Przed wydaniem decyzji administracyjnej o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia, z wyjątkiem decyzji o odmowie przyznania biletu kredytowanego oraz decyzji w sprawach cudzoziemców i osób, o których mowa w art. 5a ustawy, przeprowadzać rodzinny wywiad środowiskowy.

Podstawa prawna: art. 106 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przyznawać przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest: 1) dzień złożenia wniosku, 2) w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym - dzień udzielenia świadczenia chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

Podstawa prawna: art. 54 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 146).

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Kopie decyzji administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dostarczać Narodowemu Funduszowi Zdrowia w terminie 7 dni od dnia ich wydania w oparciu o zasadę oficjalności doręczeń pism w postępowaniu administracyjnym.

Podstawa prawna: art. 54 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 146) oraz art. 39, 40, 42 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

8. Sytuację osobistą, rodzinną dochodową i majątkową osób ubiegających się o pomoc ustalać na podstawie dokumentów wskazanych w art. 107 ust. 5b ustawy, a w przypadku, gdy okoliczności sprawy, mające wpływ na prawo do świadczeń, wymagają potwierdzenia innym oświadczeniem lub dokumentem niż wymieniony w ust. 5b ustawy, można domagać się takiego oświadczenia lub dokumentu. Przy czym za dochód przyjmować sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu; składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Podstawa prawna: art. 107 ust. 5b i 5d w oparciu o art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

9. Wywiad środowiskowy jest szczególnym środkiem dowodowym mającym zastosowanie w postępowaniu w sprawach z zakresu pomocy społecznej, przy pomocy, którego organ

administracji ustala faktyczną sytuację socjalno-bytową osoby/rodziny ubiegającej się o pomoc (...). W związku z tym wywiady środowiskowe winny być sporządzane rzetelnie, starannie i terminowo. Poszczególne części wywiadu winny być wypełnione i potwierdzone podpisem ze wskazaniem daty zgodnie ze wzorem odpowiedniego kwestionariusza wywiadu.

Podstawa prawna: art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz., 893).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Ewa Olędziacz
Zastępca Dyrektora
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta Jawora
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej,
Ewelina Zygmunt

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 4 czerwca 2024 r.

ZP-KNPS.431.6.17.2024.MB1

Pani
Agnieszka Januchowska
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Jaworze

W wyniku analizy zgłoszonych pismem MOPS.ZO.091.2.2024 z dnia 24.05.2024 r. zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego z kontroli kompleksowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Jaworze przeprowadzonej w dniach 12-15 marca 2024 r., której przedmiotem była ocena zadań gminy wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz kwalifikacji zawodowych pracowników, informuję co następuje.

W odniesieniu do wniesionych zastrzeżeń dotyczących zalecenia zawartego w pkt 1, tutejszy Organ podtrzymuje swoje stanowisko, że Kierownik Dziennego Domu Senior+ nie spełnia wymagań dla kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, tj. nie posiada specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej i **nie uwzględnia złożonych zastrzeżeń**. Ośrodek Wsparcia Dzienny Dom Senior+ jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu, zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie ze schematem organizacyjnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaworze Dzienny Dom Senior+ jest w strukturze organizacyjnej MOPS w Jaworze, w dziale Centrum Usług Socjalnych, którym kieruje kierownik działu, będący jednocześnie kierownikiem Dziennego Domu Senior+.

Rada Ministrów Uchwałą Nr 191 z dnia 21 grudnia 2020 r. ustanowiła Program Wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025 i określiła, iż zasady funkcjonowania ośrodków wsparcia „Senior+” są oparte o przepisy ustawy o pomocy społecznej. Dienne Domy Senior+ i Kluby Senior+ są ośrodkami wsparcia, o których mowa w art. 51 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym: *Ośrodek wsparcia jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu.*

Zgodnie z art. 111a ust. 3 ustawy o pomocy społecznej *osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej będącymi w strukturze ośrodka pomocy społecznej, centrum usług społecznych lub domu pomocy społecznej obowiązane są spełniać obowiązujące wymagania dla kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.*

W związku z powyższym, osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej będącymi w strukturze ośrodka pomocy społecznej, centrum usług społecznych lub domu pomocy społecznej obowiązane są spełniać obowiązujące wymagania dla kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, określone w art. 122 ustawy o pomocy społecznej.

Biorąc pod uwagę powyższe, **treść zalecenia zawartego w pkt 1** wystąpienia pokontrolnego z dnia 14 maja 2024 r. pozostaje bez zmian, tj. „*Uregulować kwestię zatrudnienia osoby posiadającej kwalifikacje zawodowe na stanowisku Kierownika Dziennego Domu Senior+*”. Podstawa prawna: art. 122 ust. 1 w związku z art. 6 pkt 5 i art. 51 ust. 2, ust. 4 i ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.). Termin wykonania: do 31.10.2024 r.

Uwzględniono złożone zastrzeżenia dotyczące zalecenia zawartego w pkt 2 wystąpienia. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaworze ukończyła studia wyższe magisterskie na kierunku zarządzanie i marketing w zakresie ekonomiki i zarządzania w przedsiębiorstwie oraz posiada co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej. Natomiast nie posiada specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej *Osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej*. Zgodnie ze Statutem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaworze, stanowiącym Załącznik do uchwały XVII/155/2020 Rady Miejskiej w Jaworze z dnia 11 września 2020 r., Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworze jest jednostką budżetową Gminy Jawor (§ 1 ust. 1). *Ośrodkiem zarządza Dyrektor, który samodzielnie kieruje jego działalnością, reprezentuje go na zewnątrz* (§ 3 ust. 1 Statutu). Zgodnie z treścią również załączonego Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaworze, stanowiącym Załącznik do Zarządzenia Nr 26/2020 z dnia 16 października 2020 r., *w czasie nieobecności Dyrektor zastępowany jest przez zastępcę Dyrektora, a w razie jego nieobecności – przez pracownika wyznaczonego przez Dyrektora. Zastępca Dyrektora wykonuje zadania powierzone mu przez Dyrektora*. Z treści tych regulacji wynika, iż ustalono jednoosobowe kierownictwo MOPS w Jaworze.

Ponadto Zgodnie z art. 123 ustawy o pomocy społecznej *Prawa i obowiązki pracowników zatrudnionych w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej regulują przepisy o pracownikach samorządowych*. Art. 37 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 listopada

Ponadto Zgodnie z art. 123 ustawy o pomocy społecznej *Prawa i obowiązki pracowników zatrudnionych w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej regulują przepisy o pracownikach samorządowych*. Art. 37 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530) stanowi, iż: Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia: 1) wykaz stanowisk, z uwzględnieniem podziału na stanowiska kierownicze, urzędnicze, pomocnicze i obsługi; 2) minimalne wymagania kwalifikacyjne niezbędne do wykonywania pracy na poszczególnych stanowiskach. Zgodnie z treścią rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1960) dla zastępcy dyrektora (kierownika, naczelnika) samorządowej jednostki organizacyjnej przewidziano XVII kategorię zaszeregowania i wymóg wykształcenia wyższego oraz 5 letniego stażu pracy. W części IV wykazu stanowisk, dotyczących jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, centrów integracji społecznej, jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz centrów usług społecznych brak innych regulacji dotyczący zastępcy dyrektora.

Biorąc pod uwagę wskazane regulacje, w związku z ustalonym jednoosobowym kierownictwem MOPS w Jaworze, ani Zastępca Dyrektora MOPS w Jaworze, ani inny pracownik wyznaczony przez Dyrektora MOPS do zastępowania Dyrektora w czasie jego nieobecności, nie stają się automatycznie osobami kierującymi jednostką organizacyjną pomocy społecznej, zatem nie są obowiązane posiadać co najmniej 3-letniego stażu pracy w pomocy społecznej oraz specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Biorąc pod uwagę powyższe, **odstępuje się od wydanego zalecenia zawartego w pkt 2** wystąpienia pokontrolnego z dnia 14 maja 2024 r.

W związku ze zgłoszonymi zastrzeżeniami do wystąpienia pokontrolnego nie uwzględniam w części wniesionych zastrzeżeń i na podstawie art. 128 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.) zobowiązuję Panią do poinformowania Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma o realizacji zalecenia, uwag i wniosków.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleniacz
Zastępca Dyrektora
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Burmistrz Miasta Jawora

2. a/a

KIEROWNIK WYDZIAŁU
Kontrola Nierozstrzygniętych w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt

